

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 681/2024-50

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Šetrite s. r. o.**, Šamorínska 10, Bratislava, zastúpenej Advokátska kancelária DE IURE s. r. o., Šamorínska 10, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 61Ek/2904/2022 z 19. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základných práv podľa čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) označeným uznesením okresného súdu vydaným v jej exekučnej veci. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 500 eur a náhradu trov konania. Tiež požaduje, aby ústavný súd posúdil výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Bratislava č. 101629586/2021 z 3. septembra 2021 (ďalej len „výkaz nedoplatkov“) za paakt.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že oprávnený (spoločnosť Slovenská konsolidačná, a. s.) sa návrhom na vykonanie exekúcie domáha vymoženía sumy 480 eur od sťažovateľky (v postavení povinnej), a to na základe exekučného titulu, ktorým je výkaz nedoplatkov. Ten bol vydaný podľa § 89 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) a bol vystavený na daňový nedoplatok 480 eur (daňová licencia, pozn.) podľa daňového priznania z 30. júna 2015 za zdaňovacie obdobie roka 2014 na dani z príjmov právnickej osoby

s pôvodnou platnosťou dane 30. júna 2015. Oprávnený preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu priloženou zmluvou o postúpení daňových a colných nedoplatkov č. 2/2021 zo 16. novembra 2021 uzavretou medzi Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) a oprávneným vrátane prílohy identifikujúcej dlžníka (sťažovateľku).

3. Z exekučného titulu vyplýva, že daňový úrad zostavil z údajov evidencie daní k 3. septembru 2021 výkaz daňových nedoplatkov u daňového dlžníka – sťažovateľky. Dňom platnosti zmluvy o postúpení prešlo na oprávneného právo nakladať s postúpeným nedoplatkom (ktorý vznikol k 1. júlu 2015) a oprávnený bol tak plne legitimovaný na vymáhanie daňového nedoplatku. Daňový úrad listom z 10. decembra 2021 oznámil sťažovateľke postúpenie daňového nedoplatku podľa § 86 ods. 1 písm. a) daňového poriadku. Oprávnený listom z 5. mája 2022 sťažovateľku vyzval na zaplatenie daňového nedoplatku.

4. Oprávnený podal 31. októbra 2022 na okresnom súde návrh na vykonanie exekúcie proti sťažovateľke na vymoženie 480 eur, a to na základe exekučného titulu, výkazu nedoplatkov z 3. septembra 2021. Sťažovateľke bolo 25. novembra 2022 doručené upovedomenie o začatí exekúcie. Návrhom doručeným súdnemu exekútorovi 1. decembra 2022 sa sťažovateľka v pozícii povinnej domáhala zastavenia exekúcie.

5. Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom zo 16. mája 2023 návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol. V rámci odôvodnenia okresný súd zdôraznil, že vo vykonávacom konaní je obsahom exekučného titulu viazaný, musí z neho vychádzať a prípadné vady základného konania (ak by aj existovali) sa do exekučného konania neprenášajú. Sťažovateľka v návrhu na zastavenie exekúcie nepreukázala žiadne skutočnosti odôvodňujúce právny záver o zániku celého vymáhaného nároku, o zrušení exekučného titulu ani o skutočnostiach brániacich vymáhateľnosti exekučného titulu a neexistoval ani dôvod zastavenia exekúcie podľa osobitného predpisu. Okresný súd uviedol, že podľa § 88 ods. 1 a 2 daňového poriadku môže daňové nedoplatky vymáhať len správca dane v daňovom exekučnom konaní. V danej veci však došlo k uplatneniu § 86 ods. 1 písm. a) daňového poriadku, podľa ktorého daňový úrad dočasne nevyožiteľný daňový nedoplatok, pri ktorom uplynulo viac ako päť rokov od konca roka, v ktorom vznikol, postúpil oprávnenému. V dôsledku toho prešlo na oprávneného aj právo nakladať s postúpeným daňovým nedoplatkom vrátane oprávnenia nedoplatok vymáhať prostredníctvom exekučného konania. Správca dane po postúpení pohľadávky už nedoplatok nemohol vymáhať v daňovom exekučnom konaní. K námietke zániku nároku na vymáhanie daňového nedoplatku okresný súd poukázal na premlčaciu lehotu podľa § 85 ods. 1 daňového poriadku. Daňový nedoplatok vznikol sťažovateľke 1. júla 2015, teda premlčacia lehota by uplynula 31. decembra 2021. Daňový úrad výzvou z 24. novembra 2020 (teda v premlčacej lehote) vyzval sťažovateľku na zaplatenie daňového nedoplatku. Výzva bola sťažovateľke doručená 15. decembra 2020. Námietku sťažovateľky k zániku práva na vymáhanie daňového nedoplatku považoval preto za nedôvodnú.

6. Na základe sťažnosti podanej sťažovateľkou okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudkyňou 19. februára 2024 sťažnosť sťažovateľky zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

7. Podstatou rozsiahlej argumentácie uplatnenej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že napadnuté uznesenie je arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé. Sťažovateľka k namietanému porušeniu ňou označených práv napadnutým uznesením uviedla:

8. Na vykonanie výkazu daňových nedoplatkov (ktorý je exekučným titulom) môže byť vedená len daňová exekúcia daňovým úradom podľa daňového poriadku, a nie exekúcia podľa exekučného poriadku, k čomu došlo vo veci sťažovateľky a viedlo k porušeniu jej v petite označených práv ako povinnej v predmetnej exekúcii.

9. Konštatovanie okresného súdu, že exekučné konanie proti sťažovateľke je vedené na podklade výkazu nedoplatkov daňového úradu, vychádza podľa sťažovateľky z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa zákonnej úpravy pre správu daní možno viesť daňovú exekúciu na podklade výkazu nedoplatkov podľa Exekučného poriadku, len ak je správcom dane obec, pod čo vec sťažovateľky nespadá. Táto premisa vyplýva z § 88 ods. 2 daňového poriadku. V dôsledku uvedeného je napadnuté uznesenie vydané súdom, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený.

10. Konštatovanie okresného súdu, že daňový poriadok nepripúšťa žiadny opravný prostriedok proti výkazu daňových nedoplatkov z dôvodu, že obsahom výkazu nedoplatkov sú z pohľadu správcu dane už len nesporné pohľadávky, je nesprávne. Sťažovateľka daňovú pohľadávku vo výške 480 eur rozporovala, avšak správca dane o nej v daňovom konaní nerozhodol. Preto nie je možné prisvedčiť správnosti zoznamu daňových pohľadávok vedených správcom dane.

11. Správcovi dane uplatnenie nároku na daň z podaného daňového priznania zaniklo 31. decembra 2020. Ak vo veci vznikol nezákonný výkaz daňových nedoplatkov správcu dane po uplynutí prekluzívnej lehoty, tento sa nemohol stať exekučným titulom na vykonanie žiadnej exekúcie, keďže ide o nulitný akt vydaný po uplynutí zákonnej lehoty. Ak teda správca dane zmeškal zákonnú lehotu na uplatnenie si dane od sťažovateľky, tak z nulitného úkonu získaného po zákonnej lehote nemôže vzniknúť nezákonným spôsobom exekučný titul (výkaz daňových nedoplatkov po 31. decembri 2020) pre vykonanie zákonnej exekúcie na majetok sťažovateľky.

12. Ak by aj sťažovateľka podala námietky proti výzvam v zmysle § 80 daňového poriadku, tak by nimi nedospela k prieskumu rozhodnutia na správnom súde, keďže, ako vyplýva z judikatúry všeobecných súdov, výzva na zaplatenie daňového nedoplatku má len fakultatívny charakter. Správca dane vo veci sťažovateľky nekonal, nevydal vo veci rozhodnutie, a tak prieskum v rámci správnej žaloby nie je možný.

13. Exekučný titul bol vydaný po uplynutí prekluzívnej lehoty, ktorá sa nedá odpustiť, a preto je povinnosťou súdu exekúciu zastaviť. Pri uvedenom exekučnom titule je navyše povinnosťou súdu skúmať nielen samotný exekučný titul, ale aj to, aké rozhodnutia mu predchádzali a či proti nim boli podané aj opravné prostriedky, ktoré by boli preskúmateľné súdmi, a či ich povinný mohol a podrobil prieskumu. Ak takých rozhodnutí niet, je potrebné v exekučnom konaní skúmať zákonnosť exekučného titulu, a to pokiaľ ide o dôvod jeho vydania, výšku plnenia a čas na jeho zákonné vydanie.

14. Postúpenie pohľadávky sťažovateľka považuje za nezákonné, keďže nebolo preukázané, že daňový nedoplatok alebo jeho časť sa považuje za dočasne nevymožiteľný správcom dane, navyše postúpiť možno len dočasne nevymožiteľný daňový nedoplatok, pri ktorom uplynulo viac ako päť rokov od konca roka, v ktorom vznikol. Z uvedeného vyplýva povinnosť skúmať, či oprávnený je aktívne legitimovaným subjektom na jej uplatnenie v exekučnom konaní, s čím sa okresný súd v napadnutom uznesení nevysporiadal.

15. Konštatovanie okresného súdu, že daňový nedoplatok môže byť vymáhaný v daňovej exekúcii len v prípade, ak je jeho veriteľom (vlastníkom) správca dane, čo v prípade sťažovateľky nebolo splnené, keďže pohľadávka bola postúpená, nemá podľa sťažovateľky žiadnu zákonnú oporu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Podstata práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (II. ÚS 153/2018).

19. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 395/2019).

20. Aj na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

21. Tieto východiská bol povinný okresný súd dodržiavať a premietnuť aj do odôvodnenia napadnutého uznesenia. Úlohou ústavného súdu preto v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti bolo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, minimálne v takej miere, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

22. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je potrebné považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 51/2011, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

23. Po oboznámení s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že sudkyňa okresného súdu na všetky podstatné výhrady sťažovateľky náležite a primerane reagovala, preto nie je možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky o nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého uznesenia. Závery prijaté vyšším súdnym úradníkom vyhodnotila ako vecne správne a v napadnutom uznesení sa zaoberala rozsiahlou právnou argumentáciou uplatnenou sťažovateľkou v sťažnosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia tak zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim preň z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Okresný súd v úvode odôvodnenia napadnutého uznesenia zhrnul skutočnosti, ktoré smerovali k vydaniu výkazu daňových nedoplatkov, teda exekučnému titulu v predmetnej exekúcii. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o neexistencii exekučného titulu v podstatnom uviedol, že správca dane nerozhoduje osobitným rozhodnutím o daňovej povinnosti dlžníka. Daňová povinnosť vyplýva priamo zo zákona v spojení s podaným daňovým priznaním. Sám daňový subjekt určuje výšku daňovej povinnosti a následne podaním daňového priznania sa daň uvedená v daňovom priznaní považuje za vyrubenú a súčasne aj za splatnú. Výkaz daňových nedoplatkov podľa § 89 ods. 2 daňového poriadku zostavuje správca dane. Jeho súčasťou môžu byť nielen daňové nedoplatky vzniknuté na podklade právoplatných rozhodnutí, ale aj daňové nedoplatky na podklade podaných daňových priznaní. Výkaz je vykonateľný dňom jeho vyhotovenia, pričom o tejto skutočnosti sa daňový dlžník neupovedomuje. Takýto výkaz daňových nedoplatkov je exekučným

titulom, ktorý má len deklaratórny charakter reflektujúci údaje z evidencie daní a vzťahuje sa na daňovú povinnosť, ktorá vznikla pred jeho zostavením a zároveň sa stala splatnou. Proti výkazu daňových nedoplatkov daňový poriadok nepripúšťa žiadny opravný prostriedok, a to z dôvodu, že jeho obsahom sú z pohľadu správca dane už len nesporné pohľadávky. Keďže sťažovateľka v rámci daňového priznania (strana 8), ako aj v rámci potvrdenia o podaní daňového priznania uviedla daň na úhradu vo výške 480 eur, nevznikli pochybnosti o tom, že podaním daňového priznania jej bola vyrubená daňová povinnosť vo výške 480 eur a správca dane tak nemusel proti sťažovateľke začať vyrubovacie konanie na dovyrbenie daňovej povinnosti, ako to predpokladala sťažovateľka. Daňový nedoplatok nevznikol vydaním výkazu nedoplatkov, ale podaním daňového priznania. Ak podľa názoru sťažovateľky jej podaním daňového priznania daňová povinnosť nevznikla, mala možnosť využiť účinný spôsob obrany v podobe námietok proti výzve z 24. novembra 2020 podľa § 80 daňového poriadku. Túto možnosť však nevyužila, čo aj sama uviedla v návrhu na zastavenie exekúcie, a v dôsledku uvedeného si sama svojím konaním, resp. nekonaním zmarila možný prieskum príslušným orgánom (správcom dane). Sťažovateľka bola poučená aj tom, že podanie námietky má odkladný účinok. Práve v rámci týchto námietok sťažovateľka mohla a mala namietat existenciu daňového nedoplatku, aj ňou tvrdenú nečinnosť správca dane, ako i to, že výzvou správca dane obchádza zákonné rozhodnutie daňového úradu na vyrubenie dane s tým, že o podanej námietke by už rozhodoval správca dane. Pokiaľ sa sťažovateľka spoliehala na to, že sa bude brániť až v daňovej exekúcii, nemožno jej správanie hodnotiť ako obozretné či zodpovedné. Naopak, ak sťažovateľka bola toho názoru, že daňová povinnosť jej nevznikla, mala využiť každú zákonom danú možnosť obrany (ešte pred začatím exekúcie) proti výzvam správca dane. Sťažovateľka teda nepodala námietky proti výzve daňového úradu a nápravy sa domáhala až vo vykonávacom konaní. Exekúcia, aj exekučné konanie začali teda dôvodne. Z postupu správca dane bolo evidentné, že proti sťažovateľke eviduje daňový nedoplatok. Sťažovateľka teda mala a mohla očakávať, že predmetný nedoplatok sa bude vymáhať.

25. Sťažovateľkou namietané uplynutie prekluzívnej lehoty pri vyrubení daňového nedoplatku okresný súd vyvrátil už spomenutou skutočnosťou, že k vyrubeniu dane došlo podaním daňového priznania 30. júna 2015, nie vydaním výkazu nedoplatkov 3. septembra 2021. Správca dane v premlčacej lehote zaslal sťažovateľke výzvu, ktorá bola sťažovateľke doručená 15. decembra 2020. Po skončení kalendárneho roka, v ktorom bola výzva doručená, teda od 1. januára 2021 začala plynúť nová premlčacia lehota na vymáhanie daňového nedoplatku. Teda ani námietka premlčania práva vymáhať predmetný daňový nedoplatok by nebola v danom prípade dôvodná. Ústavný súd poznamenáva, že na rozdiel od tvrdenia sťažovateľky o päťročnej premlčacej lehote podľa § 85 ods. 1 prvej vety daňového poriadku právo na vymáhanie daňového nedoplatku je premlčané po šiestich rokoch po skončení kalendárneho roka, v ktorom daňový nedoplatok vznikol.

26. Okresný súd zdôraznil, že cieľom exekučného konania nie je opätovne riešenie sporov, resp. prieskum exekučných titulov, ale nútený výkon práva (plnenia) priznaného exekučným titulom. Exekučný súd v zásade nie je oprávnený na hmotnoprávny prieskum exekučných titulov, až na určité druhy exekučných titulov (najmä v spotrebiteľských veciach), avšak výkaz daňových nedoplatkov k nim nepatrí, pričom odkázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 466/2017 z 28. septembra 2017. S prihliadnutím na požiadavku právnej istoty sa v exekučnom konaní uplatňuje zásada prezumpcie správnosti, podľa ktorej sa správne akty považujú za bezvadné, teda

majúce právne účinky, pokiaľ nie sú predpísaným (zákonným) spôsobom revidované (zrušené, zmenené) príslušným orgánom, ak by boli nezákonné alebo vecne nesprávne.

27. Následne sa okresný súd zaoberal argumentáciou sťažovateľky, či bol/nebol príslušný na vedenie exekúcie na vymoženie daňového nedoplatku (bod 49 napadnutého uznesenia). Keďže bolo preukázané, že došlo k postúpeniu pohľadávky z exekučného titulu a oprávneným na vymáhanie už nie je správca dane, ale Slovenská konsolidačná a. s., daňový nedoplatok je možné vymáhať už len na podklade návrhu na vykonanie exekúcie prostredníctvom súdneho exekútora v exekúcii vedenej podľa „*ustanovení Exekučného poriadku*“. Daňový nedoplatok môže byť totiž vymáhaný v daňovej exekúcii len v prípade, ak je jeho veriteľom (vlastníkom) správca dane, čo už vo veci sťažovateľky neplatí. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľkou spochybňujúcim postúpenie pohľadávky okresný súd po posúdení zmluvy o jej postúpení nezistil žiadne dôvody neplatnosti tejto zmluvy a oprávneného považoval za aktívne legitimovaného na vymáhanie pohľadávky vyplývajúcej z exekučného titulu (bod 50 napadnutého uznesenia). Predmetom postúpenia bol daňový nedoplatok, pri ktorom uplynulo viac ako päť rokov od konca roka, v ktorom vznikol a ktorý postupca (finančné riaditeľstvo) označil za dočasne nevymožiteľný, pričom exekučnému súdu neprináleží posudzovať v prípade pohľadávky sťažovateľky, či išlo skutočne o dočasne nevymožiteľný nedoplatok.

28. V závere (bod 51 napadnutého uznesenia) okresný súd uviedol, že daňové nedoplatky sa v zásade vymáhajú hlavne v rámci daňového exekučného konania. Výnimkou však nie je ani vymáhanie daňových nedoplatkov postúpených na Slovenskú konsolidačnú a. s. v rámci súdnej exekúcie podľa § 86 daňového poriadku. V oboch druhoch týchto konaní sú povinnému subjektu zabezpečené totožné prostriedky procesnej obrany. Povinnému zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva nárok na to, aby sa proti nemu viedlo prioritne daňové exekučné konanie. Je na správcovi dane, či daňový nedoplatok bude vymáhať sám alebo dočasne nevymožiteľný daňový nedoplatok, pri ktorom uplynulo viac ako päť rokov od konca roka, v ktorom vznikol, postúpi na základe podmienok ustanovených daňovým poriadkom právnickej osobe so 100 % majetkovou účasťou štátu (v tomto prípade Slovenskej konsolidačnej a. s.). Dôvodom na zastavenie exekúcie by mohol byť prípadný nesprávny postup správcu dane majúci vplyv na vykonateľnosť exekučného titulu, čo však v prípade sťažovateľky preukázané nebolo. Zastavenie exekúcie nemôže byť založené len na subjektívnom presvedčení (očakávaníach) povinného o tom, ako malo prebiehať konanie, v ktorom bol exekučný titul vydaný. Okresný súd je naďalej viazaný vykonateľným exekučným titulom, ktorý nebol zmenený ani zrušený. V dôsledku uvedeného musí sťažovateľka strpieť výkon tohto exekučného titulu, keďže povinnosť z neho plynúcu nesplnila dobrovoľne. Predmetná exekúcia sa tak začala a je naďalej vedená dôvodne na kauzálne príslušnom súde.

29. Po preskúmaní napadnutého uznesenia (v spojení s odôvodnením uznesenia vyššieho súdneho úradníka) tak ústavný súd uzatvára, že v danom prípade nezistil taký výklad alebo aplikáciu právnych predpisov, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do práv sťažovateľky označených v ústavnej sťažnosti. Za týchto okolností ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod, aby skutkové a právne závery okresného súdu podrobil ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor

okresného súdu svojím vlastným (I. ÚS 204/2010). Námietky sťažovateľky uplatnené v ústavnej sťažnosti sa javia ako jednoduchá polemika na úrovni zákona bez reflexie okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy. Polemika (len) na úrovni zákona, popřípade skutkových zistení nemôže bez ústavnej dimenzie (intenzity) zásahu do základných práv arbitrárnym alebo zjavne neodôvodneným rozhodnutím vyvolať vyhovenie ústavnej sťažnosti.

30. Ústavný súd, rešpektujúc limity svojho prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti, dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu nevykazujúcim znaky ústavnej diskonformity a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že o ich prípadnom porušení by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a porušením základných práv sťažovateľky označených v predchádzajúcom bode, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu